

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/184/2015
Identifikačné číslo spisu:	5015200350
Dátum vydania rozhodnutia:	13.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5015200350.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Z.-S. Z., bytom O., právne zastúpený: Mgr. Pavol Karman, advokát, so sídlom Mariánske námestie 29/6, Žilina, proti žalovanému: Okresný úrad Martin, so sídlom Námestie S. H. Vajanského 1, Martin, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Správy katastra Martin č. Z 3127/2015 zo dňa 21. novembra 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č.k. 21Scud/1/2015-46 zo dňa 29. júla 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 21Scud/1/2015-46 zo dňa 29. júla 2015 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým uznesením č.k. 21Scud/1/2015-46 zo dňa 29.07.2015 Krajský súd v Žiline zastavil konanie podľa § 250d ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) vedené pod sp. zn. 21Scud/1/2015 a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd uviedol. Že v prípade, že sa jedná o vec spadajúcu do správneho súdnictva, je potrebné ustáliť o aký druh konania v právnom súdnictve sa jedná. Správne súdnictvo je ovládané dispozičnou zásadou a súd nemôže účastníkom oktrojovať spôsob právnej ochrany.

Krajský súd mal za to, že žalobca žiadal zrušiť rozhodnutie o vykonaní záznamu Z 3127/2012 do katastra nehnuteľností zo dňa 21.11.2012 postupom podľa § 247 a nasl. O.s.p., keď daný záznam označil ako rozhodnutie správneho orgánu (druhá hlava piatej časti O.s.p.). Prvostupňový súd poukázal na judikát R 96/1994.

Krajský súd v súlade s ústavne konformným výkladom jednotlivých ustanovení piatej časti O.s.p.,

vychádzajúc z ustálenej judikatúry usúdil, že v danom prípade nejde o rozhodnutie, ale o zásah orgánu verejnej správy, ku ktorému došlo vykonaním záznamu v katastri nehnuteľností, keďže v súlade s existujúcou judikatúrou vykonanie zápisu záznamom nie je rozhodnutím správneho orgánu. Z uvedeného krajský súd vyvodil, že záznam vykonaný Správou katastra Martin č. Z 3127/2012 zo dňa 21.11.2012 nemôže byť predmetom preskúmania správnym súdom ak rozhodnutie v zmysle § 247 a nasl. O.s.p. (podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.).

II.

Proti uzneseniu č.k. 21Scud/1/2015-46 zo dňa 29.07.2015 podal žalobca včas odvolanie a žiadal, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu zrušil a žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy konania. Žalobca mal za to, že v konaní došlo k vadám podľa § 221 ods. 1 O.s.p., rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a v konaní došlo k iným vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalobca v odvolaní uviedol, že krajský súd nesprávne aplikoval na prejednávajúcu vec rozhodnutie R 96/1994, nakoľko toto rozhodnutie bolo prijaté v roku 1994, a teda za účinnosti O.s.p. pred novelou č. 501/2001, ktorá nadobudla účinnosť 01.01.2002. Práve novelou č. 201/2011 došlo k zmene znenia § 244 ods. 3 O.s.p., keď k predmetnému ustanoveniu boli pridané slová: „alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté“.

Podľa žalobcu je nepochybné, že konaním a postupom bývalej Správy katastra Martin, ako aj jej samotným rozhodnutím, v zmysle ktorého bol vykonaný predmetný záznam v katastri nehnuteľností, bol priamo zasiahnuté do žalobcovho vlastníckeho práva a takýmto konaním, postupom a rozhodnutím žalovaného bol žalobca priamo dotknutý na svojich právach. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžf/1/2011 zo dňa 25.08.2011.

Pojem „rozhodnutie správneho orgánu“ nemožno podľa žalobcu vykladať zužujúco v tom zmysle, že sa musí jednať len o rozhodnutie vydané v správnom konaní. Žalobca ďalej uviedol, že je právne bezvýznamné, či takéto rozhodnutie má alebo nemá formálne náležitosti rozhodnutia. Právne významné je len to, či sa takýmto rozhodnutím zakladajú, menia, rušia alebo takýmto rozhodnutím môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb.

Žalobca poukázal na skutočnosť, že krajský súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca spochybňoval nie len samotné vykonanie záznamu, ale aj postup žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu. Krajský súd sa taktiež nevysporiadal so skutočnosťou, že oznámenie o vykonaní záznamu nebolo žalobcovi nikdy doručené. Žalobca namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia zo strany krajského súdu a v tejto súvislosti poukazuje aj na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Žalobca taktiež upozornil na skutočnosť, že je občanom Rakúskej republiky a neovláda slovenský jazyk, na základe čoho žiadal, aby mu písomnosti boli zasielané v nemeckom jazyku. Jeho požiadavke však nebolo vyhovené.

III.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu vyjadril a žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že rozhodnutie krajského súdu je vecne správne a poukázal na svoje vyjadrenie zo dňa 16.04.2015, na ktorom trval.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v

odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z predloženého administratívneho a súdneho spisu odvolací súd zistil nasledovný skutkový stav: Správe katastra Martin bola dňa 28.08.2012 doručená žiadosť Aeroklubu Martin, občianske združenie ako prevádzkovateľa letiska Tomčany, o zápis kódu druhu chránenej nehnuteľnosti. V žiadosti bolo uvedené, že rozhodnutím leteckého úradu Slovenskej republiky č. 311/79/99 zo dňa 11.05.1999 boli určené ochranné pásma letiska Martin - Tomčany. Na základe uvedeného rozhodnutia bol vypracovaný geometrický plán (GP) č. 79/2012, úradne overený Správou katastra Martin dňa 10.07.2012 pod číslom 505/2012, ktorým boli určené, resp. oddelené novovytvorené parcely KN-C, dotknuté ochranným pásmom prevádzkových plôch letiska Martin - Tomčany. Na základe uvedených skutočností, ako aj v zmysle zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve bola podaná predmetná žiadosť o zápis kódu druhu chránenej nehnuteľnosti, konkrétne kód 701 - ochranné pásmo letiska a leteckých pozemných zariadení, v katastrálnom území Z., na parcelách špecifikovaných v žiadosti.

Zápis geometrického plánu č. 97/2012 a rozhodnutia Leteckého úradu Slovenskej republiky č. 311/79/99 zo dňa 11.05.1999 do katastra nehnuteľností bol vykonaný záznamom č. Z 3127/2015 zo dňa 21.11.2012. Týmto správnym aktom došlo k zápisu kódu 701 v časti Druh chránenej nehnuteľnosti týkajúceho sa nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX v katastrálnom území Z., okres Martin, parcela registra C, č. 7698/17, orná pôda o výmere 19 875 m².

Žalobca v podaní zo dňa 24.03.2015, označenom ako žaloba, uviedol, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Z., zapísaných na LV č. XXXX, parcela č. 7698/2, orná pôda o výmere 49 112 m², parcela č. 7698/17, orná pôda o výmere 19 875 m². Vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam nadobudol na základe darovacej zmluvy, vklad bol povolený pod V 3069/12 dňa 18.10.2012. V čase uzatvorenia darovacej zmluvy ani v čase povolenia vkladu sa žiadne zápisy v časti Iné údaje na LV nenachádzali, a to ani zápis kódu 701 v časti Druh chránenej nehnuteľnosti. Dňa 04.02.2015 sa žalobca dozvedel, že bez jeho vedomia došlo k rozdeleniu pôvodnej parcely č. 7698/2 o výmere 68 987 m² na dve nové parcely č. 7698/2 o výmere 49 112 m² a č. 7698/17 o výmere 19 875 m², pričom na parcele č. 7697/17 je uvedený zápis kódu ochranného pásma letiska a leteckých pozemných zariadení a na LV č. XXXX sú v časti Iné údaje uvedené: a/ zápis kódu chránenej nehnuteľnosti, GP č. 79/2012, b/ rozhodnutie Leteckého úradu SR č. 311/79/99 zo dňa 11.05.1999, a to záznamom Z 3127/2012. Žalobca namietal, že v rozpore s katastrálnym zákonom mu nebolo doručené oznámenie o vykonaní záznamu a mal za to, že konaním žalovaného (vykonaním zápisu záznamom) bolo zasiahnuté do jeho vlastníckeho práva, na základe čoho žiadal o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o vykonaní zápisu záznamom Z 3127/2012, podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p., rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250d ods. 3 O.s.p., súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému

vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

V prejednávanej veci bolo potrebné v prvom rade ustáliť, či návrh žalobcu, tak ako ho formuloval a tak, ako to z jeho obsahu vyplýva, podlieha prieskumu správneho súdu, a to konaním podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní. Ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Pre správne súdnictvo ja charakteristická dispozičná zásada, z ktorej vyplýva žalobcovi povinnosť uviesť okrem všeobecných náležitostí žaloby aj označenie rozsahu, v ktorom je rozhodnutie napadnuté, v čom vidí nezákonnosť rozhodnutia a aký konečný návrh robí. Z materiálneho poňatia táto zásada predstavuje oprávnenia subjektov konania procesnými úkonmi nakladať ako s predmetom konania (právami a povinnosťami), tak aj s procesnými prostriedkami, ktoré zákon poskytuje na ich ochranu. Z uvedeného možno vyvodiť, že krajský súd bol viazaný rozsahom a kvalifikáciou uvedenou v žalobe, konkrétne keď žalobca žiadal, aby krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., krajský súd je takýmto návrhom viazaný. Súd nemôže vec preskúmať iným postupom, podľa prislúchajúceho ustanovenia, keď sa žalobca, v rámci uplatnenia dispozičnej zásady, domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. žalobca výslovne uviedol (aj na výzvu krajského súdu), že sa domáha postupu podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.

Žalobca namietal, že konaním a postupom bývalej Správy katastra Martin predchádzajúcim vykonaniu predmetného záznamu, ako aj samotným rozhodnutím bývalej Správy katastra Martin, v zmysle ktorého bol vykonaný predmetný záznam v katastri nehnuteľností, bolo priamo zasiahnuté do jeho vlastníckeho práva a takým konaním, postupom a rozhodnutím Okresného úradu bol priamo dotknutý na svojich právach a to v rozpore s § 123 OZ a čl. 20 ods. 1 Ústavy SR. Odvolací súd opätovne konštatuje, že vtedajšia Správa katastra Martin nevydala žiadne rozhodnutie, iba vpísala záznam do katastra nehnuteľností a to na základe rozhodnutia Leteckého úradu SR č. 311/79/99 zo dňa 11.05.1999. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, záznam nemožno považovať za rozhodnutie podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., ale za zásah podľa piatej hlavy piatej časti O.s.p.

„Rozhodnutím správneho orgánu je každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia alebo môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb. Súdna prax trvá na tom, že preskúmať je prípustné len rozhodnutie, ktoré bolo objektívne poznateľným spôsobom vydané, doručené alebo iným obdobným spôsobom sprístupnené právnickej osobe alebo fyzickej osobe. Preskúmaniu rozhodnutia nebráni, ak správny orgán použije formu, ktorá neobsahuje všetky inak predpísané náležitosti správneho rozhodnutia podľa všeobecných alebo osobitných procesných predpisov upravujúcich administratívny proces. Ak nejde o rozhodnutie, ale len o úkon správneho orgánu, ktorého obsah nemá autoritatívny vzťah k žiadnej osobe, taký úkon nepodlieha súdnemu prieskumu. Základným rozlišovacím znakom takého úkonu je to, že správny orgán nevystupuje v úlohe vykonávateľa štátnej moci, ale len v pozícii oznamovateľa, alebo orgánu zodpovedného za agendu potvrdení, overení, sťažností a pod. Postupom správneho orgánu, ktorý je preskúmateľný v správnom súdnictve, je jeho činnosť, ktorou správny orgán realizuje svoju právomoc vymedzenú osobitnými zákonmi. Pod činnosťou rozumieme spravidla aktívny postup podľa procesných i hmotnoprávných noriem, ktoré správny orgán oprávňuje a zaväzujú na úkony v priebehu konania.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžo/56/2009 zo dňa 09.09.2010).

Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) (ďalej len „katastrálny zákon“), záznam je úkon okresného úradu plniaci evidenčné funkcie, ktoré nemajú vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnostiam.

Podľa § 34 ods. 1 katastrálneho zákona, práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1, ktoré vznikli,

zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklopom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. Záznamom sa zapisuje i zmena poradia záložných práv z dohody záložných veriteľov o poradí ich záložných práv rozhodujúcim na ich uspokojenie.

Z citovaných ustanovení katastrálneho zákona vyplýva, že práva k nehnuteľnostiam vznikajú, menia sa alebo zanikajú rozhodnutím štátneho orgánu, pričom zápis do katastra záznamom plní len evidenčnú funkciu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k danej problematike už judikoval (rozhodnutie, na ktoré sa odvoláva aj krajský súd - R 96/1994) pričom vyslovil, že vykonaním zápisu vlastníckeho alebo iného vecného práva záznamom do katastra nehnuteľností nevznikajú, nemenia sa ani nezrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb. Vykonanie zápisu záznamom do katastra nie je teda rozhodnutím správneho orgánu v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p., a preto takýto zápis údajov formou záznamu do katastra nemôže byť predmetom preskúmania súdom v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3SŽo 9/2011 zo dňa 05.04.2011 „zápis práv k nehnuteľnostiam do katastra záznamom nie je rozhodnutím správy katastra s konštitutívny účinkami, ale iba úkonom správy s deklaratórnymi účinkami. Nie je preto spôsobilým predmetom súdneho preskúmania zákonnosti vo forme rozhodnutia ale vo forme nezákonného zásahu.“

„Zápis práva k nehnuteľnostiam podľa § 34 ods. 1 katastrálneho zákona nie je rozhodnutím (§ 18 ods.2 písm. a/, b/ katastrálneho zákona), preto nie je možné jeho súdne preskúmanie v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku“ (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9SŽr/35/2013).

V súlade s ústavne konformným výkladom ustanovení piatej časti O.s.p. odvolací súd usúdil, že v prejednávanej veci nejde o „rozhodnutie“ ale o zásah orgánu verejnej správy, ku ktorému došlo vykonaním záznamu zápisom v katastri nehnuteľností. V súlade s citovanou judikatúrou najvyšší súd konštatuje, že vykonanie zápisu záznamom nie je rozhodnutím správneho orgánu, a teda vykonanie zápisu do katastra nehnuteľností záznamom nemožno preskúmať ako rozhodnutie podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 21Scud/1/2015-46 zo dňa 29.07.2015, ktorým bolo zastavené konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p., postupom podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správne. Odvolací súd sa plne stotožnil s názorom krajského súdu a má za to, že prejednávajúcu vec, tak ako žiada žalobca, nemožno preskúmať postupom podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. Krajský súd teda postupoval správne, keď konanie zastavil podľa § 250d ods. 3 O.s.p. záverom je potrebné zdôrazniť, že žalobca môže podať žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy podľa § 252 a nasl. Zákona č. 162/2015 Z.z., Správny súdny poriadok.

Podľa § 492 ods. 2 zákona NR SR č. 162/2015 Z.z. (Správny súdny poriadok) odvolacie konanie podľa piatej časti O.s.p. začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd tak, že ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov konania s poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.